

Gdańsk

Góra Gradowa

4/G/25

Jedną z atrakcji turystycznych Gdańska jest **Góra Gradowa**, o wysokości 46 m n.p.m. To jeden z **najlepszych punktów widokowych**, z którego można podziwiać centrum Gdańska i teren stoczni.

Najstarsza znana informacja na temat tego miejsca pochodzi z 1385 roku. „Góra Gajowa” (z niemieckiego *Hagensberg*) należała do majątku zakonu krzyżackiego. Od najdawniejszych czasów kronikarze i historycy gdańscy wskazywali, że to właśnie w tym miejscu znajdował się **najstarszy gród gdański**. Pod koniec XVI wieku odnaleziono w tym miejscu ślady dawnej osady, m.in. monety datowane na IX – X wiek, a także ślady pochówków, w tym urny twarzowe. Od XVI wieku miejsce to zaczęło być nazywane Górą Gradową – *Hagelsberg*. W przeszłości Góra pełniła funkcję militarną i miała za zadanie ochronę Gdańska od strony zachodniej. Od południa Góra połączona jest z resztą fortów, a z pozostałych stron ograniczona jest stromymi skarpami, na dole których znajdowała się niegdyś sucha fosa. Wzniesione w latach 1655 – 1668 bastiony, zaprojektowane przez Jerzego Strakowskiego, wzmocniły tę linię miasta. Dzięki nim Gdańsk obronił się między innymi przed atakami zbrojnymi Szwedów, a kolejne budowane w tym miejscu umocnienia fortyfikacyjne chroniły miasto przed oblężeniem przez Rosjan i Sasów w 1734 roku. Podczas ataków wojsk napoleońskich w 1807 roku okazało się, że miasto potrzebuje mocniejszej obrony. W 1811 roku wzniesiono w tym miejscu tzw. Redytę Napoleońską. Na Gradowej Górze w XIX wieku były koszary dla wschodniopruskiego batalionu pionierów, a później szkoła wojenna. Swoją siedzibę miały też bractwa strzeleckie (już od XVI wieku). W 1913 roku na szczycie Góry wybudowano gmach gdańskiej głównej radiostacji garnizonowej. Kiedy po I wojnie światowej obszar ten poddano demilitaryzacji, część umocnień rozebrano. W czasie II wojny światowej działała w tym rejonie niemiecka obrona przeciwlotnicza. Od lat 90. XX w. zaczęły się prace renowacyjne. W 2000 roku stanął tu, widoczny z wielu punktów miasta, **Krzyż Milenijny**, a w 2008 roku w zabudowaniach dawnego militarnego fortu utworzono **Centrum Hevelianum** – interaktywne, rodzinne centrum nauki. Organizowane są w nim wystawy, spacer historyczny i pokazy grup rekonstrukcyjnych. Góra Gradowa to ponad 20 hektarów terenów zielonych parku, w którym podziwiać można nie tylko pomniki przyrody, ale również spacerować wytyczonymi ścieżkami przyrodniczymi czy korzystać z placów zabaw. Odbývają się tu imprezy sportowe, festyny, pikniki, spacer terenowy i wydarzenia kulturalne.

Źródła: <https://podroztwa.pl/gora-gradowa-gdansk/>
<https://www.suerteprowadnicy.pl/blog/gradowa-gora-w-gdansk-zwiedzamy-punkt-widokowy-z-niezwykla-historia/>
<https://pikgdansk.pl/miejsca/hevelianum-gora-gradowa/>

Aktualność: luty 2025 r.

Źródło mapy: © autorzy OpenStreetMap
wersja 1.0

trino.pttk.pl

Długość trasy: 1,8 km
Do potwierdzenia: 23 PK

Na planie dawnego Fortu Góry Gradowej w Gdańsku zaznaczono punkty kontrolne (PK). Znajdź je w terenie i odpowiedz na pytania. **Teren trasy jest wielopoziomowy, dlatego warto poruszać się zgodnie z kolejnością punktów.** Jeśli chcesz się znaleźć na liście osób, które przebyły trasę, i zdobywać odznaki, odpowiedzi prześlij do organizatora.

Legenda

- t krzyż
- × inny obiekt
- tunel
- skarpa

N

Opracowanie trasy i mapy: Anna Gołaszewska, Joanna Kuźba, Justyna Kuźba

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (4/G/25)

PK 1	KRZYŻ MILENIJNY
	Kogo do siebie pociągnę?
PK 2	SCHRON – REMIZA 1
	Ile bram jest na frontowej ścianie budynku?
PK 3	SCHRON – REMIZA 2
	Z którego roku jest ten schron?
PK 4	SCHRON – REMIZA 3
	Co kurkowe? (informacja na metalowej tabliczce)
PK 5	SCHRON – REMIZA 4
	Który numer ma ten schron - remiza? (informacja na metalowej tabliczce)
PK 6	BUDYNEK LABORATORIUM AMUNICYJNEGO 3
	Z którego roku jest budynek?
PK 7	POTERNA DO NISKIEGO CZOŁA KURKOWEGO
	Ile jest otworów okiennych zakończonych półkoliście?
PK 8	SCHRON – WARTOWNIA 4
	Z jakiej cegielni są użyte tutaj cegły?
PK 9	SCHRON – WARTOWNIA 5
	Jaka jest powierzchnia schronu?
PK 10	SCHRON – WARTOWNIA 6
	Na jakim skrzydle się znajduje?
PK 11	LABORATORIUM AMUNICYJNE 4
	Jaka jest konstrukcja ścian i przekryć?
PK 12	BUDYNEK DAWNYCH KOSZAR SCHRONOWYCH
	Co oprócz informacji, wystawy i sali dydaktycznej znajduje się w tym budynku?
PK 13	POTERNA DO BATERII MOŹDZIERZY
	Który rok wyryto nad bramą?
PK 14	WOZOWNIA ARTYLERYJSKA
	Ile „krzyży” (X-ów) utworzonych z belek muru pruskiego jest na elewacji całego budynku?
PK 15	BRAMA PÓŁNOCNA Z WARTOWNIĄ
	Ile podwójnych otworów strzelniczych jest od strony Góry Gradowej?
PK 16	REDITA NAPOLEOŃSKA (1810 – 1812)
	Ile jest rzędów z otworami strzelniczymi?
PK 17	GALERIA STRZELECKA
	Jakich materiałów użyto do budowy tego budynku?
PK 18	KAPONIERA POŁUDNIOWA (1867 – 1868)
	Jaka wystawa interaktywna jest w tym budynku?
PK 19	ZREKONSTRUOWANY FRAGMENT MURU CARNOTA
	W którym roku zrekonstruowano ten fragment?
LOP (20-22)	SUCHA FOSA – wzdłuż niej linia obowiązkowego przejścia (LOP). Na tym odcinku należy znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące trzech PK. Kolejność pytań jest przypadkowa, niekoniecznie zgodna z położeniem tablic w terenie.
	20. Ile tablic edukacyjnych HEVELIANUM NAUKA jest wzdłuż LOP?
	21. Jakie drzewo (z wymienionych na tablicy) ma ponad 5 m w obwodzie?
	22. Jaka myszarka?
PK 23	GALERIA PRZECIWSKARPOWA KAPONIERY ŚRODKOWEJ
	Ile schodów prowadzi z lewej strony do drzwi?

Odpowiedzi należy przesłać za pomocą formularza na stronie <https://trino.pttk.pl/karta-startowa>.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłając wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <https://trino.pttk.pl/>.